

Foaia

pentru

Minte, Anima si Literatura.

N°. 25.

Marti 14. Iunie

1860.

A C T E

Atingătoare de fundatiunile Brancovenesci.

(Capetu din Nrulu trec.)

Copia depe adresa ctitoriului asiediaminteloru Brancovenesci, cu Nr. 603 din 28. Iunie anulu 1829, catra onorata eforia a instructiunii publice.

Dorindu a veni in ajutoriulu parintiloru de fete, fara medilóce de a le da crescerea si invetiatura cuviinciósa; amu gasitu de cuviintia a crea din fondulu asiediaminteloru Brancovenesci, ce patronediu, 5 esternate de fete, cate unulu in fiacare despartimentu alu capitalei Bucuresci, in care se se invetie gratisu atatu elementele de carte, catu si lucrulu de mana trebuinciosu pentru fiacare femeia.

Amu crediutu ca educatiunea si invetiatura este basa sigura a ameliorarii societatii si garantia unui viitoriu ferice pentru tiéra, numai atunci, candu de folósele loru se impartasiescu de o potriua atatu baietii catu si fetele.

Alaturandu pe lenga acésta actulu de fundatiunea aceloru esternate, cu onóre rogu pe on. eforia ca se binevoiéscá a primi asupra sa sarcina de a esecuta unele din dispositionele acelu actu, care intra mai cu séma in atributiunile onor. eforii, ca autoritate superióre a instructiunii publice. Nu sunt la indoiéla cá, pe catu amu vrutu eu prin acésta fundatiune a corespunde la intentiunile, cu care predecesorii mei au destinatu asiediamintele ce protegu, pentru facerea de bine; pre atatu on. eforia,

prin concursulu si ajutoriulu ce va da pentru prosperarea aceloru institute de crescere si invetiatura, va culege multiamirile parintiloru si binecuentarile feteloru, ce se voru folosi din esternate.

Speru ca onor. eforia va binevci a me onora cu respunsu.

(Semnatu) Principele Bibescu. B. Brancoveanu. D directoru Aaron Florianu.

II.

Stipendiele Brancovenesci, diece pentru baietii si diece pentru fete.

Considerandu ca celu mai importantu folosu, ce se póte face tierii, este, educatiunea, si invetiatura junimei;

Luandu in bagare de séma, ca multi tineri cu facultati si talente eminenti, din lipsa medilóceloru de a se cresce bine, si a invetia, se perdu pentru sene si societate.

Avendu in vedere, ca scopulu fericitiloru fundatori ai asiediaminteloru Brancovenesci, ce se afla suptu ctitoria nóstra, a fostu facerea de bine.

Amu gasitu de cuviintia a crea din fondulu acestoru asiediaminte 20 stipendie, in sa 10 pentru baietii si 10 pentru fete, orfani, seraci, sau de parinti scapetati, cari si voru primi crescerea si invetiatura in pensionatele statului, sau in alte pensionate private, dupa cum va gasi ctitoriulu cu cale.

Aceste stipendie se voru numi: „Stipendie Brancovenesci“ si se voru da de catra ctitoriulu mentionateloru asiediaminte numai juniloru romani de ambele seese, si suptu urmatóricile conditiuni:

1. Tenerii, cari voru voi a se impar tasi de aceste stipendie, voru trebui se se afe frecuentandu una din clasele gimnasiului din capitala; catu pentru fete, va fi destulu se aiba órecari inceputuri de invetiatura, sau numai etatea pentru clasele dia pensionatu.

2. Doritorii de stipendiele Brancovenesci se voru adresa cu petitiune catra ctitoriulu producendu urmatóriele dovedi :

- a) Actulu de botediu.
- b) Dovada de nationalitate.
- c) Testimonie de seracia.

d) Baietii voru fi datori a infaciosia si unu testimoniu de clasa ce au frecuentatu, precum si de silintia loru la invetiatura, de moralitate si buna purtare.

3. Din mai multi doritori, fia baieti sau fete, stipendiele se voru da cu preferintia celor ce voru fi mai seraci, si cari totuodata voru infaciosia dovedi de mai mare silintia la invetiatura si de purtare morale mai recomandabile.

4. Cei ce se voru impartasi de aceste stipendie, voru urma a se bucura de densele fara intreprumere, pene la finirea cursului invetiaturei loru, si nu le voru perde de catu numai in casurile specificate mai la vale

5. La finitulul fiacaruia semestru scolasticu, stipendistii Brancovenesci, atatu baietii catu si fetele, voru fi obligati a infaciosia ctitoriului din partea directiunii pensionatelor, unde voru fi asiedijati, atestate de silintia loru la invetiatura si de buna purtare.

6. Se voru perde stipendiele acestea :

a) Candu se va intempla se móra stipendistulu baiatu sau fata ;

b) candu din atestatele, ce sunt datori a infaciosia ctitoriului la fiacare semestru, se va dovedi, ca stipendistulu baiatu sau fata nu areta silintia la invetiatura, si nu se deosebesce prin moralitate si buna purtare.

c) Candu din intemplantare stipendistii sau parintii loru voru deveni in stare de a si sustiene creascerea si invetiatura loru in pensionatu si fora ajutorii din leafa,

7. La fiacare vacantia de stipendiu, intemplantu in cursulu anului scolasticu prin mórtea stipendistului sau prin casurile de suptu a) si b)- dela

Nr. 6, se va publica acea vacantia numai de catu, in terminu de doue luni, spre a se ocupa stipendiulu de altu teneru sau fata, care lu voru merita.

8. Tenerii, cari se voru lucura de stipendiele Brancovenesci, seversindu cu lauda cursulu invetiaturiloru gimniasiali si luandu diploma de bacalaureatu, voru avea dreptu la unu stipendiu si pentru studiulu unei specialitati aici in tíera sau la o universitate streina determinata de ctitoriulu, pre catu va ajunge fondulu ce se va destina pentru acósta.

9. Fetele orfane sau de parinti seraci, cari se voru impartasi de stipendiele Brancovenesci, seversindu cu lauda cursulu iotregu alu invetiaturiloru din pensionatu si avendu-si facuta creascerea cum se cade, ceea ce se va constata prin testimoniele, ce voru infaciosia din partea directiunii pensionatului, voru primi dela ctitoriulu unu ajutoru catu se va putea mai avantajos.

10. Petitiunile pentru stipendiele acestea se voru adresa catra ctitoriulu acum la crearea acestoru stipendie, si totudeauna in viitoriu, candu va fi vacantia de asemenea stipendie, in cele 2 luni dinaintea deschiderii cursului de invetiatura in pensionate si scólele publice; ear' la casurile specificate la Nr. 6 si 7, se voru adresa petitiunile, dupa ce se va publica vacantia stipendiului ce este a se da.

S'a facutu in Bucuresci la anulu 1859 in 28 Iuniu v.

(Semnatu) Ctitoriulu asiediam. Brancovenesci, Principele Bibescu B. Brancoveanu.

*Copia dupa adresa ctitoriului asiediamintelor
Brancovenesci cu Nr. 602, Iuniu 28., anulu
1859, catra onorata eforia a instructiunii
publice.*

Spre a veni in ajutoriulu juniloru plini de sperantia de ambele secse, inse fora midilóce de a urma cursulu invetiaturii, si a se crece bine; amu gasitu cu cale a crea din fondulu asiediamintelor Brancovenesci, ce se afla sub patronagiulu meu, 20 stipendie, 10 pentru baieti si 10 pentru fete, spre a se crece in pensionate particulare, si a'si face cursulu invetiaturii baietii in gimnasiulu statului,

ear' fetele inaintu in pensionatu. Amu observatu ca multi juui, dotati cu dispositiunile si talentele cele mai norocite, din lipsa medilóceloru sunt siliti adeseori a'si precurma cursulu studioloru, cu mare paguba pentru densii si pentru societate, care astepta dela ei se devia membri onesti si folositori.

Alaturandu pre lenga acésta actulu, prin care instituediu acele stipendie, cu onóre rogu pe onor. eforia, ca se binevoiesca a'mi comunica, cate locuri vacante are in pensionatele statului de baieti si fete, in cari asiu dori ca se se asiedie junii, ce voru avea acele stipendie, si in care amu mai multa incedere, ca in nisce institute ce se priveghiédia de aprópe de on. eforia. Socotescu ca cu catu aceste ajutórie, ce se destina pentru educatiunea si inventiatura tineriloru, voru contribui a da tieriei juni si june formati cum se cuvine; cu atatu se va realisa intentiunea, ce au avutu fericitiu fundatori ai asiediaminteloru, ce protegemu, de a servi pentru facerea de bine in folosulu publicului si lauda tieriei.

(Semnatu) Princip. Bibescu B. Brancoveanu.
Directore Aaron Florianu.

III.

Premiulu si accesitulu pentru incuragiarea literaturéi romane.

Spre a incuragia literatura romana, dandu oca siune literatiloru de a si exercita talentele, si spre a inlesni respandirea ideiloru si cunoscentioloru folositóre; amu gasitu de cuviintia a crea din fondulu asiediaminteloru Brancovenesci, ce se afla sub ctitoria mea, unu premiu care se va numi: „Premiulu Brancovenescu,” si unu accessitu numitu asemenea Brancovenescu.

Premiulu va fi de 300 galbeni, si se va da la fiacare 2 ani autoriului, care va compune cea mai buna carte origiaale romanésca de interesu nationalu romanescu.

Accessitulu va fi de 150 galbeni, si se va da autoriului, a caruia carte va fi mai aprópe de meritulu aceleia, care va repurta premiulu.

Materia, despre care va trebui se tratedie cartea, va fi istoria, geografia, statistica Tiérei romanesci, industria, comerciulu si agricultura ei; pre

lenga acésta, din literatura propria se voru compune comedie din viétiá morale romanésca, si tragedie, ale carora subiecte se fia luate din istoria Tieriei romanesci; asemenea se voru compune si poeme mai lungi ori alte scrieri morali, cari se tratedie subiecte nationale romanesci.

La fiacare doui ani, incependu de acum dela crearea acestei fundatiuni, se va publica prin foile publice materia, despre care este a se compune cartea, pentru care se da premiulu si accesitulu, precum si conditiunile, ce voru trebui se unésca acele compuneri literarie, ce se voru infaciosia la acestu concursu.

Literatii, cari se voru simti stimulasi a'si exercita talentele pentru onórea loru si a intra in lupta pentru dobendirea premiulti Brancovenescu sau a accesitului, voru trimite manuscrisele loru cu 2 luni inainte de espirarea terminului, prevediute dupre cum se va areta mai josu.

Candu materia, ce se va tracta, va fi scientifica, manuscrisulu nu va putea cuprinde mai pucinu de catu 15 cóle tiparite; comediele, tragediele sau alte poeme ori scrieri morali, ce se voru compune, voru avea intinderea, ce o voru cere proprietatile acestoru feluri de scrieri literare si conditiunile ce se voru pune.

Manuscrisele, candu se voru trimite, nu voru portá numele autoriloru, de catu o devisa, ce si va alege fiescecare; pre lenga acésta voru fi insocite si de unu billetu sigillatu, in leuntru caruia va fi insemnatu numele autoriului, éra pe din afara devisa dapa manuscrisulu respectivu.

O comisiune compusa de notabilitatile literare romane, va esamina tóte manuscrisele trimise si prin majoritate de voturi va alege mai antaiu pre celu mai bunu dintre tóte manuscrisele, care va merita premiulu; dupa acésta va procede la votarea manuscrisului, caruia i se va cuveni accesitulu; in fine va vota si pentru alu treilea manuscrisu, pentru care se va face numai o mentiune onorabile.

Dupa operatiunea acésta, comisiunea povetiuita de devisele dupa manuscrise, va deschide billetele, cari insociescu manuscrisele, spre a cunosce numele autoriloru, cari an esitu vingaratori in acésta lupta literaria; dupa acésta se va incheia unu procesu verbalu, subscrisu de toti membrii, in care

se va constata rezultatul esaminarii manuscriselor.

Candu manuscrisele ce se voru infaciosia la acestu concursu, voru fi pucine, in catu se nu se póta face comparatiune spre a cunósce pre cele mai bune; sau candu i se va para comisiunii ca, din tóte manuscrisele, pre cari le a esaminatu, nu corespunde nici unulu cu materia data sau cu conditiunile suptu care trebuia a se trata; comisiunea va fi libera a nu se pronuntia asupra nici unuia din manuscrise, si va incheia procesu verbalu, prin care se va constata acestu casu.

Aleganduse de comisiune cele trei mai bune din tóte manuscrisele se voru comunica ctitoriului numele autoriloru triumfanti, spre a le da numai de catu premiulu si accesitulu ce le au meritatu; éra pentru alu treilea autoriu se va face numai o mentiune onorabile.

Manuscrisele ce lalte, cari au fostu trimise la concursu, se voru inapoia impreuna cu billetele sigilate acelor cari le voru cere.

Candu din tóte manuscrisele trimise si date in esaminarea comisiunii, n'aru merita nici unulu premiulu sau accesitulu, atunci se va publica de al 2-lea concursu pentru urmatorii 2 ani, remaindu totu materia aceea a se trata de literati, cari voru voi a intra din nou in lupta.

Manuscrisulu care a meritatu premiulu, se va tipari cu chiertuieála din fondulu asiediaminteloru Brancovenesci, si vendienduse cu pretiuulu ce va costa tiparirea, folosulu va fi totu pe séma autoriului care a compusu cartea.

Pre carte se va insemna si se va tipari: „Carte incoronata cu premiulu Brancovenescu, si tiparita cu chiertuieála din fondulu asiediaminteloru Brancovenesci.“

Manuscrisulu care a meritatu accesitulu se va inórce autoriului, cu obligatiunea, ca de 'lu va publica cu chiertuieála sa, se insemne si se tiparésca si elu pe carte: „Carte care a meritatu accesitulu Brancovenescu.“

Ctitoriulu avendu deseversita incredere in luminele si zelulu on. eforii a instructiunii publice pentru incuragiarea literaturii si respandirea cunoscentieloru folositoare, lasa asupra ei pentru totu-deauna esecutarea dispositiuniloru acestei fundatiuni, remaindu asupra ctitoriului asiediaminteloru Bran-

covenesci numai darea premiului si accesitulu dupa recomandatiunea ce i se va face, si inlesnirea chiertuiei pentru tiparirea manuscrisului incoronatu cu premiulu.

S'a facutu in Bucuresci in anulu 1859, in luna lui Iuniu 28.

(Semnatu) Ctitoriulu asiediaminteloru Brancovenesci, Pr. Bibescu B Brancoveanu.

Campeni, 11. Iuniu st. n. 1860.

Scimu ca onor. publicu ctitoriu alu Gazetei nóstre va fi curiosu a sci, óre cu ce resultatu s'a efeptuitu momentósá cuventare a Dlui pretore din cerculu Abrudului LEONTINU LUCCHI (publicata in Fóia Gazetei Nr. 8 din a. 1860) adresata in 11. Februariu a. c. catra reprezentantii comunelor muntene de aici, in privintia sistemisarei unni fondulu gimnasialu. — Deci se referamu cele urmatóre:

Lumea intréga scie si istoria ni martora, catu de durerosu fu trecutul romaniloru. Candu cugeta cineva la tóte fazele de suferintie si nefericiri prin care trecu poporul romanu, se mira, cum acestu poporu mai viédia in contra atatoru loviri si incercari amare ale tempului si ale sórtei, cum in fine pre pamentulu si patria sa lipsitu de totu dreptulu civilu si politicu mai potú esista. — Romanulu prin atatea dureri si apasari ale trecutulu supusu, eschisu dela tóte calile conducátore la lumina si propasire, romanulu persecutatu, dispretiuitu si calumniatu de toti, fú tare totusi in credintia si curagiulu sen ereditate dela gloriosii sei strabuni, prin care 'si tienú cu barbatia spiritulu nationalitatei si prin multimea de viscole ale trecutulu, asia, incatu adi, la intrebarea: ce esti? maretiu raspunde: „romanu,“ ca si odiniora strabunii sei „civis romanus sum.“ — Acum scie bine romanulu — déca gloriosulu nostru monarchu ia garantatu si lui egalitate facia cu ce lalte connatiuni; — ca si pentru densulu a reservatu Ddieulu tuturoru natiuniloru unu venitoriu mai frumosu, unu venitoriu, care sei vindece ranele si sei recompenseze relele trecutulu; ca romanii de cate ori li se dedita ocaziuni dovedira, ca densii forméza unu populu plinu de viétia, prin urmare e si destinatulu pentru unu venitoriu mai bunu.

La anul 1846 si 1849 aratara Europei, ma lumii intregi, ca in peptulu loru jace virtute si eroismu, aratara dicu lumii ca si densii deve sa se numere intre natiunile civilisate, si sunt demni de a purta faimosulu nume „romanu“

Dica acum inimizii si impilatorii propasirei nóstre nationale: romanulu — e — profanum vulgus, romanulu e prostu, romanulu nu are aplicare spre inaintare, eata esemplulu aci.

Romanii munteni de aici dovedira acésta de nou cu unu actu stralucitu pentru istoria loru, prin care fecere se triumfe momentósa cuventare a Dlui pretore L. L. adresata catra densii, din care si a cunoscutu trebuintia cea mare a sistemisarei unui fondu pentru redicarea unui gimnasiu mare in mediulocolu loru, in Campeni.

In 11. Februaru si 10. Martiu st. n. aratara inimiciloru sei de cultura indemnulu de regenerare, viétia si prosperare, ma chiaru fecere unu pasu spre venitoriu, care are de a 'lu saluta intreg'a natiune.

In 11. Febr. a. c. comunele muntene unanimu se dechiarara a concurge la fondulu gimnasialu proieptatu cu jumetate din imprumutulu datu statulu, ma comuna Ciertegie cu capitalulu intregu de 3000 fr. m. c.; comuna Ciertegie cu capitalulu intregu de 1000 fr. m. c. — si asia substantia de facia a fondulu propusu, astadii numera 22,070 fr. m. c., la care capitalu voru se concura si interesele din 1. Ianuaru 1855 (speramu, ca, ce comuna orasiana Abrudu, apoi Rosia de munte si Abrudsatulu ca comune cumulativu nu au facutu, voru face la tempulu seu ca private). Frumosu capitalu, dar inca tare de parte ca interesulu se póta corespunde recerintieloru unui gimnasiu, inse speramu, ca se voru afla barbati in romanime, care acestu propusu alu nostru — dupa ce se va confirma de catra in. c. r. gubernu — 'lu voru sprijini, si nimine si va retrage banulu dela acestu lucru mantuitoriu pentru toti.

Armoni'a si bun'a intelegere care au domnitu intre noi manteni, póte servi de modelu la toti romanii. La propusulu ca gimnasiulu se fia de relega gr. orientala conformu cu proportiunea populatiunei de acésta relege,—romanii de relega unita reflectara „se fia gimnasiulu de veruce relege, numai se fia romanescu, ca a sositu, séu va sosi si

acelu tempu in care va reinvia buna intelegere, si armonia fratiésca intre romani, de si sórtea iau impartitu in doua confesiuni; veniva si acelu tempu, candu romanii in lucruri folositoare natiunei voru fi una, infratiti trupesce si sufletesce: — deci fia gimnasiulu de relega gr. orientala, fia pariteticu, ca totusi ca romanescu e alu nostru alu tuturoru.

Acestu actu maretiu alu munteniloru nostri se subscrise in 10. Martiu a. c. s. n., candu in memoria acestei dile glorióse pentru noi munteni in 11. Martiu se tienú in biserica gr. orientala de aici un „Te Deum“, apoi dupa finirea santei liturgii protopopulu tractulu de relega gr. orientala D. Ioane Patitia, rosti o cuventare plina de entusiasmu, prin care arata, ca asiedieminte de cultura si propasire cere astadi dela noi natiunea si presentulu, — ca singuru numai aceste potu scapa poporulu lui Israilu din sclavia Egiptulu. Cuventarea aceasta a inmoiata inimele tuturoru, catu se para omulu, ca au ajunsu epoca fericirei comune, candu va fi numai „o turma si unu pastoru.“ — Pre urma sub conducerea Dlui protopopu onorariu greocat. Nicolau Begnescu se intoná: Imnulu popularu.

In onorea acestei dile judele localu D. Nicol. Szabó dede unu prandiu stralucitu, la care luara parte toti reprezentantii comunelor muntene. La masa se redicara toaste sórte insufletitoare pentru indelungata viétia a augustulu nostru IMPERATU, pentru intréga casa austriaca, pentru Serenitatea Sa Principele gubernatoru, si in fine pentru pretorulu cerculu D. Leontinu Lucchi, pre care 'lu alese provedintia se fia conducatoriu la acestu lucru maretiu, castigandusi inaintea nóstra si chiaru a natiunei nume nemuritoriu.

Acum numai la lucru fratiloru munteni! — caci de acum vi sa deschide cale de regenerare, care cauta se ve duca la acelu viitoriu de progresu si fericire ce ati doritu asia delungatu.— La lucru si inainte romaniloru munteni! si apoi fiti convinsi, ca atotupaterniculu, care ne au pastratu pene astadi nu ne va parasi nici de acum. — Urmati disa Domnulu pretore L. Lucchi „neintelegere si discordia se nu domnésca intre voi, ci armonia fratiésca in tóte lucrarile vóstre si Dumnedieu ne va ajuta.“

La lucru dar' si la frontu, va dicu, munteni-

loru inea odata — ca fapta vóstra straluce de es-
semplu de reinfratire si intielesu bunu pentru in-
trég'a natiune.

G. Ioanette.

De amalgamisarea popóreloru.

— II. Precum omulu cu natura sa trupésca se
transfigura in dóe moduri, si mai antaniu, din em-
briu se face pruncu, june, barbatu, betranu, pe ur-
ma eara pamentu, si nu pere din natura; asia se
transfigura si cu natura cea spirituala, — din ne-
pricepere, trece la intielegere, caci din materia se
innaltia spiritulu. Si déca trupulu nu póte se péra
din natura, cu atata mai pucinu, spiritulu, ce e par-
tea divina a omului. —

Acestu cursu naturalu 'lu aflamu chiaru si in
popóre; popórele se transfigura trupesce si su-
fletesce.

Trupesce prin amalgamisare, sufletesce prin
cultura.

Amalgamisarea e, candu dóe, séu mai multe
popóre, traiescu la olalta si unulu din aceste pre-
ponderéza cu arma si cu cultura asupra a celora-
alalte, asia incatu celu preponderatoriu se redica,
eara celelalte peru din elementulu loru, si se to-
pescu in elementulu mai tare. — Asia dara tóte a-
ceste popóre se transfigura in unu popóru nou, —
cu limba, natura, si moraluri noue, — dintra cele
ce peru din elementu, se redica unulu, inse din
natura, nu s'a nimicitu nici unulu.

Transfigurarea sufletésca e prin cultura, cand
unu popóru redicatu, singuru trece din barbarismu
la cultura, — séu unu popóru numai prin cultura
sa topesce si pre altele in elementulu seu, asia in
catu acelea, inceptu a disparé.

De ar fi ca se se póta pune margini intra po-
póre, totu popóru s'ar desveli in sine, si ar fi ca
si o planta; dar' aceea nu se póte, nu iórta natura
universalá, omenésca, sociala; caci fara comunica-
tiunea popóreloru, genulu omenescu nu ajunge la
scopulu seu, nici implinesce chiamarea sa in lume.
— Asia comunicatiune inse aduce cu sine amalga-
misarea si transfigurarea. —

Medilócele la aceste sunt, armele si cultura.
Cu armele se supune unu popóru, si pe urma po-

porulu supusu prin cultura celui invingatoriu tre-
buie peste seculi se se amalgamizeze in elementulu
acelui cultu si invingatoriu. — Pene popóru in-
vingatoriu e totu asia de barbaru ca acelu supusu,
comunicatiunea nu e asia putinta, caci armele sunt
pentru amalgamisare, medilóce mai slabe, de catu
cultura; pentru acésta popóru invingatoriu bar-
baru mai curendu se amalgamiséza in popóru in-
vinsu cultu, decatu celu cultu invinsu, in acelu
barbaru invingatoriu. Doue popóre barbare — in-
vingatoriulu si invinsulu — nu se potu amalgamisa
curendu, séu nicidecum, ci totu insulu sustiene
mai curatu elementulu seu originariu; candu asia-
dara, unulu e mai cultu, celu barbaru trebuie se
péra! —

Inaintea facerii Romei, si fundarea statului ro-
manu, tocma asia au esistatu popóre in Italia, si
alte parti ale lumii, ca si astadi. Acele din Italia au
trebuitu se fia mai mici si barbare, au trebuitu se
se sustiena in elementu diferitu! Dar' s'a redicatu
Rom'a si popóru romanu a propasitu si s'a intaritu
in arme si cultura; — cu armele a invinsu alte po-
póre, cu cultur'a le-a amalgamisatu, si acelea au tre-
buitu ca incetu se péra, si se se transfigure in-
tr'unu popóru tare si cultu, si asia a trebuitu se
crésca elementulu romanu si in tóte caracteristicile
lui se se intarésca, pene partile lui speciale, cele-
lalte popóre mai mici, au trebuitu se péra!

Unu popóru intaritu prin arme si cultura, nu
se póte transfigurá in alte elemente, macaru mai
tardiú se pérda puterea armei, si cultura lui se de-
vina mai mica, — pene alte popóre nu 'lu intrecu,
deosebi prin cultura.

Aceste ni le areta natur'a, — acéste le veri-
fica istori'a. — (Voru urma.)

O aruncatura de ochiu asupra

Evenimenteloru dela 1821.

(Din Revista Carpatiloru.)

(Urmare.)

II. Пандэпїт ера тренгеромї, дап тогї авеа де
внзаре лэкрэрі преціоце. Ла пórта палагэлї Брэнко-
венескэ ера знэ аdevэратэ базарэ де обекте де тогэ-
феліэлэ, каре доведеаэ жафэpile че фэксерэ дн дэрэ.

Шалхри, вlane, скъле, часорниче, хаине де предхри мари се vindea не нимикъ, дар кѣмпърторѣ ера пзѣитѣ, фѣиндкъ, опѣ moneda се аскънсеце де фрикъ, саъ теме- rea де вииторъ ridika дндръспѣла дела спекъланѣ. Да- равериле днчетасеръ, комерцълъ се descăingeze, фѣинд- къ, пегъдъторѣ дши аскънсесеръ търфъриле, саъ де тре- късеръ гранаца, темъндъсе нъ кѣтва съ виз ши търчи съ iea парте ла ачѣстъ търъраре. Ханъриле ши тѣ- пѣстѣриле ераъ пline де обиекте де тотъ фелѣлъ де прецъри некакъзлате.

Несте кѣтева зиле дъпъ интрареа лѣ Тъдоръ дн Бъкърештѣ, а соситъ ши Принцълѣ Incilante ашезъндъши тавтра ла Колѣнтѣна. Атънѣ с'аъ възътѣ prin politie вѣежѣи ваталионълѣ сакъ дѣврѣкаѣи дн вестминге не- гре къ символълѣ морѣи ла къчълѣ ши къ крѣчае де асъ- пра лѣ. Дни пѣртаъ шарпе триколоре, адекъ рошъ, алъъ ши пегръ, ши кокарде къ ачестеа'ши феде. Се гѣ- тѣсе, дъпъ кѣм се спънеа, палатълѣ Банълѣ Брѣнко- веанъ пентрѣ Incilante, дар' елѣ п'а воитѣ съ интре дн орашѣ.

Дрѣмълѣ днтре Колѣнтѣна ши Бъкърештѣ ера plinъ де търъсрѣ де diminēda пѣнъ сѣра, фѣиндкъ notabilѣ че нъ emigrasеръ мерѣеа д'ашѣ пресента днкинъчънѣле лоръ Принцълѣ Incilante ши фраѣилоръ лѣ Георгѣе ши Николае. Тотѣ се тѣраъ пентрѣ че нъ интръ дн Бъкъ- рештѣ, фѣиндкъ ниминѣ нъ шгѣеа къ Домнълѣ Тъдоръ ши Сава нъ авеа днкредере знѣлѣ кѣтре аѣлѣлѣ. Ачѣштѣ дѣмъ зрѣмъ се арѣтаъ знѣи ла vedere, ши rezida Тъдоръ ла Котроченѣ ши Сава дн Бъкърештѣ. Ачѣстъ апарѣмъ днцелѣсѣре а лоръ непѣлкъндѣ лѣ Incilante, а хотъ- рѣтѣ съ рѣмѣе дн Колѣнтѣна. Къ тѣте ачестеа док- торълѣ Христари, кълъзросъ маргизанъ алъ Етерѣеѣ, ка- рѣле днрожа ѣменѣ не сѣма лѣ Incilante, prin интриѣи де тотъ фелѣлѣ ши prin фъгъдъелѣ, исъвѣти се конѣлизе не Тъдоръ ши не Сава къ Incilante. Тъдоръ днсъ пѣ'шѣи аскънсе inima ши скопълѣ; елѣ дѣ зѣсе кзратъ дн фадъ ши къ знѣ топъ дндръспѣдѣ: „Принцъле! ско- пълѣ Мъриѣе Tale есте deosevitѣ де алъ меѣ. Те-аѣ днпарматъ ка съ исъвъештѣ Грѣчѣа, ши еѣ ка съ тѣн- тѣскълѣ не патриѣи меѣ де апъсъторъ жъгъ алъ грѣчи- лоръ, Локълѣ Мъриѣе Tale нъ есте аѣи, третѣ Дънъреа ши тѣсоаръ-те къ търчи; дар, еѣ нъ амъ де гъндѣ съ мъ батъ къ дѣншиѣ. Еѣ, нъ извѣскъ де кѣтѣ жѣфъриле каре аѣ аѣсѣ patria mea дн desesperaѣие. Armata Мъриѣе Tale днсъ есте преа слава ши не се пѣте- лънга къ пѣтериле otomane; ши де нъ веѣ фѣи спрѣжи- нѣтѣ де вр'о пѣтере стрѣиъ, п'о съ днчерѣи де кѣтѣ непорѣири.“

Incilante, азъндѣ ачесте воръе, с'а сѣлитъ дн тотъ кипълѣ съ'лѣ трагъ дн parţida са, дар елѣ нъ а воитѣ ниѣидекъм, ши аша с'аъ despairѣитѣ фѣрте немъл- цъмѣиѣи знѣлѣ де алълѣлѣ.

Дъпъ кѣтева зиле Принцълѣ Incilante а плекатѣ фъръ весте din Koliţtina ши с'а dъсѣ де с'а ашезатѣ ла Търговѣште. Ачѣстъ pozitie дѣлѣ апропѣа де гра- ниѣтѣ, ши се днцелѣе къ елѣ medita де атънѣи рѣтра- цѣреа са, фѣиндкъ vedea къ тревѣле нъ мергъ дъпъ do- rinѣеле лѣи.

Търчи дн къръсълѣ ачесторъ днпреѣиърѣри, ета не локъ. Нъ дндръспѣаъ съ трѣкъ Дънъреа ка съ нъ калче трактатълѣ днкеѣитѣ ла 1812 къ къртеа протек- тоаре а Рѣсѣеѣ. Пѣрта авеа шгѣинѣ дн rapортъриле рѣпосатълѣ Домнъ Съдъ despre конъжраѣѣа грѣчилоръ; дар, се темеа къ еѣ съ нъ фѣи спрѣжинѣи де Рѣсѣа: де ачѣеа, не де о парте а датъ страшнѣе ordѣне пашѣ- лоръ ши аѣанѣлоръ де не linia Дънъреѣи съ нъ треакъ днкрѣче; еар не де alta а трѣмѣсѣ амбасадорѣ ла Lai- вахъ vnde ера сѣверанѣи Езропей адънаѣи дн конгрѣсѣ, ка съ днтреве дака вр'о пѣтере аѣ авторѣзатѣ зртареа Принцълѣ Incilante. Gazetеле дъпъ атънѣи аѣ пълѣкатѣ къ тѣте пѣтериле аѣ decapovatѣ pornirea лѣ Incilante ши къ Пѣрта есте словодъ а вѣга ошгѣри дн Принѣ- пате: не ачестъ темѣиъ пашѣ де Сѣлѣстра ши Ръшѣчкъ, днтрепъндъсе, аѣ трекътѣ Дънъреа.

Дн Бъкърештѣ търъсрѣ нъ се маѣ vedea; гроаза ера зъгрѣвѣтѣ не тѣте фѣдѣле. Логофѣтълѣ Александръ Фѣлѣпескъ (Вълѣеа) че Isace direkѣia венѣтърѣлоръ ста- тълѣи, ка съ пѣтъ днтѣмпѣна черѣриле ресвѣлѣлѣ ши съ organicizeze знѣ фелѣ де гъвернъ пентрѣ асѣгърареа ов- шгѣеѣ, аштепъндѣ ниште тѣмпѣи маѣ фаворавѣлѣ пентрѣ цѣръ, нъ крѣда нимикъ ниѣи остѣнѣлѣ, ниѣи сѣѣтѣри кѣ- тре Тъдоръ пентрѣ vinele пълѣкѣ, сакрѣфѣкъндѣ кѣаръ стареа са ка съ нъ dea motivъ де немълѣзмѣре лѣи Тъдоръ.

Дар, елѣ лѣ а днкѣсѣ дн Белведѣре днпрезнъ къ метрополѣтълѣ Dionisie ши еписѣопълѣ Арѣшълѣи Па- рѣион psinds'ѣ сѣвѣтѣ паза а 300 пѣндъри. Аколо ше- зъндѣ ачесте перѣѣне, каре ар фѣи пѣтѣтѣ негрешѣтѣ съ emigreze маѣ painte днпрезнъ къ чѣлалѣи воерѣи ши еписѣопѣ, дар, аѣ префератѣ съ стеа не локъ спѣрѣндѣ къ се воръ потѣлѣ търъзърѣиле, с'аъ поменѣтѣ днтр'о зѣи къ о гѣзѣеа асвѣрѣлѣгъ дн тѣнъстѣреа Котроченѣ къ- златѣ монѣиъ апропѣе де локълѣ vnde ета еѣ адънаѣи де се сѣѣтѣѣа че съ факъ.

Къ днтрареа тѣрѣилоръ маѣ ла зртъ дн Бъкъ- рештѣ аѣ довъндѣтѣ ши ачесте перѣѣне а лоръ лѣсѣраре,

mi îndată aș aşkăţ dremăţ spre Kronstadt kă cea
mai mare prişă ka s'şîi skape viaţa; ear Tădorş kă
bstea lăi aş aşkăţ spre Piteşti.

Încălante a îngreţ dî Tărgovişte ne la săj-
şităţ lăi Martie dî septăţna patimilorş, mi şîind-
kă dî ačestă septăţna kreshţinii se adăna sêra pre-
kă este şităţ lă biserikă spre askătarea sîntei
slăjbe, ka s'ş nă răţbie năptea kasela dorş sîngre,
s'aş vorbiş dîntre dăşniş a s'ş fache slăjba bioeri-
českă zioa ka s'ş se năţ strejăi pre kăţă era nătin-
dă dî timpăţ nopţii de prada znei oştipi de adăş-
tăş şî fără dîşiplină.

Prîncăţ Încălante kă frate-săş Georđe aş ră-
masă dî Tărgovişte, ear Prîncăţ Nikolae aş tre-
kăţ lă Kămpăşniş kă o parte de oştipre.

(Va urma.)

Canteculu Romanului.

„Riulu curge, apa trece,
„Inse petrele remanu!“
Totu asia cu sange rece
Canta bietulu de romanu.
Dare-asi sufletulu din mine
Celui care ar veni
Se-mi predica, ca mai bine
Pentru tiéra maini o fi.

Fia ce-o vrea Dumnedieu,
Dar eu cantu canteculu meu.

Amu vediutu ordii straine
Romani'a insultandu
Si romanulu cu rusine
Alu sclaviei jugu tragandu.
Domni romani cu legi straine
Amu vediutu la noi domnindu;
Dreptulu si alu tierei bine
Speculandu si risipindu.

Dar atunce cantamu eu
Fia ce-o vrea Dumnedieu!

Amu vediutu domnindu odata
Peste biat'a tiér'a mea

Tirania 'nversiunata
Si ursită cea mai grea;
Dar unu sôre cu lucire
Intr'o di s'a aratatu,
Si romanulu in uimire
Libertatei s'a 'nchinatu.

Fia ce-o vrea Dumnedieu,
Dar m'amu inchinatu si eu.

Doze tieri impreunate
Amu vediutu hor'a jucandu
Si-o nationalitate
Noua lumei aratandu.
Se va 'ntinde hor'a ôre
Si dincolo de Carpati?
Mai luci-va dulce sôre
Pentru fratii departati?

Fia ce-o vrea Dumnedieu
Dar eu cantu canteculu meu.

(Din Revista Carpatiloru.)

BIBLIOGRAFIA.

Se face cunoscuta Dloru abonati din Austria,
ca banii de hartia mergandu cu scadere in Princi-
patele Romane, cata a tramite Redactiunei fiorinii
in analogia cu cursulu galbeniloru in auru. —
Totu odata se se scia ca daca cumva Revista acé-
sta va inceta de a fi primita la posta austriaca,
atunce se voru întórce banii abonatiloru. — Abo-
namentu nu se primesce de catu pe 6 luni sau pe
unu anu, dupa pretiulu anuntiatu in josu. —

De se voru gasi doritori pentru colectiunea
intréga a Revistei, se potu adresa la Redactiune,
careia ia prisositu inca unu insemnatu numeru de
brosiure. —

Pentru „Nationalu“ se prenumera pe anu cu 4
galbini natura in Austria, pe 1/2 anu 2 galbini, so-
cotinduse aici si portulu postal. Acésta ca avisa-
re la cei ce voru a sci acum apriatu. — R.